

obvinení je čin dokonaný teprve vtedy, keď obvinenie došlo na vedomie úradu, a preto je miestom spáchania činu v takom prípade ono miesto, kde obvinenie došlo na vedomie úradu. Preto je nerozhodné, kde obžalovaný svoj dopis napísal (Zm III 408/33).

Avšak nesprávny je aj názor vrchného súdu, že krivé obvinenie došlo k vedomiu úradu ešte pred jeho poslaním do Prahy preto, že sa o jeho obsahu — alespoň čiastočne — dozvedel vrchný tajomník leopoldovskej trestnice F. D. Predovšetkým treba uvážiť, že obžalovaný adresoval svoj dopis ministrovi spravodlnosti a chcel tedy svoje obvinenie predniesť pred ním a nie pred vrchným tajomníkom F. D. Tohoto požiadal len o odoslanie dopisu, ktorej žiadosti menovaný aj vyhovel a dopis poslal ministerstvu spravodlnosti. Nebolo zistené, že by tak bol učinil úradne, totiž so zachovaním úradných predpisov, vydaných pre manipulovanie úradnými spismi, naopak je zistené, že poslal dopis s obídiením svojej nadriadenej vrchnosti. Nemal byť a nebol preto menovaný vrchný tajomník F. D. ani podľa úmyslu obžalovaného oným úradom, ktorému chcel svoje obvinenie predniesť, ale bol iba sprostredkovateľom udania obžalovaného u vrchnosti, u ktorej obžalovaný svoje udanie činil, totiž u ministerstva spravodlnosti v Prahe.

Treba preto za miesto spáchaného činu považovať Prahu. Ponevác podľa § 16, ostatného odseku tr. p., koná-li sa trestné pokračovanie pre trestný čin, spáchaný v tuzemsku, u iného súdu, než u súdu miesta spáchaného činu, má byť čin posudzovaný a trestaný podľa trestných zákonov, platných na mieste spáchania činu, a ponevác čin obžalovaného vykazuje všetky náležitosti zločinu uvedeného v § 209 tr. z. drier rak., domáha sa zmätočná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva právom toho, aby trestný čin obžalovaného bol tomuto ustanoveniu podriadený. Bolo preto zmätočnej sťažnosti vyhovené a uznané právom, jako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Čís. 5376.

Poskytnutie prístrešia zbežovi, menovite v dennej dobe a v zime, je pomáhaním zbežovi na úteku v smysle § 21, čís. 2 zákona na ochranu republiky.

Po subjektívnej stránke sa vyžaduje k tomuto zločinu úmysel vinníka nadržovať a vedomie, že ide o pachateľa vojenského zločinu. Okolnosti, že vinník radil vojenskému zbežovi, aby sa vrátil k svojmu telesu, a že mu poskytol prístrešie z poľutovania nad jeho stavom, sú len pohnútkami, pokiaľ ide o vinu pachateľovu, trestne-právne zcela nerozhodnými.

(Rozh. zo dňa 20. septembra 1935, Zm IV 357/35.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. G. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 21, čís. 2 zák. na ochr. rep., vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, pokiaľ sa týkala obžalovaného A. G., rozsudky nižších súdov čo do tohoto obžalovaného zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. por., a uznal obžalovaného A. G. vin-

ným zločinom nadržovania k vojenskému zločinu podľa § 21, čís. 2 zák. na ochr. rep., spáchaným tak, že dňa 18. februára 1934 v Č. poskytol vojenskému zbehovi H. P. na úteku útulok vo svojom byte až do tmy a ochranu proti zime, teda pachateľovi vojenského zločinu po jeho spáchaní nadržoval pomáhaním na úteku.

Z d ô v o d o v :

Vrchný prokurátor uplatňuje proti rozsudku vrchného súdu, ktorým bol potvrdený sprostujúci rozsudok súdu prvej stolice, dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. por. Pokiaľ ide o obžalovaného A. G., je treba jeho zmätočnej sťažnosti prisvedčiť.

Podľa zistenia odvolacieho súdu zbehol vo februári 1934 H. P. od svojho vojenského telesa a ako zbeh sa potuloval v okolí Č. Dňa 18. februára 1934 asi o 14. hod. objavil sa úplne vysilený, vyhľadovaný a zimou sa trasúci u domu obžalovaného A. G. Manželka G. ho zaviedla do domu, poskytla mu vodu k umytiu a niekto z rodiny G. mu dal polievku a chlieb. Prostredníctvom spoluobžalovaného J. K., znajúceho nemecky, dozvedel sa obžalovaný A. G., že P., s ktorým sa G. nemohol porozumeť, je zbehom. Obžalovaný G. radil síce P., aby sa vrátil ku svojmu pluku, ale preca ho nechal ďalej vo svojom dome až do doby, kedy sa zatmelo. Vtedy sa P. vzdialil v domu G. za nového upozornenia tohoto, aby sa vrátil do vojenskej služby. V tomto zistenom jednaní obžalovaného G. neshľadal odvolací súd skutkovej podstaty zločinu podľa § 21, čís. 2 zák. na ochr. rep., pretože vraj obžalovaný jednal voči P. len z poľutovania a nie cieľom predpokladaným v práve citovanom ustanovení. Neshľadal tedy odvolací súd v čine obžalovaného subjektívnu podstatu zločinu podľa § 21, čís. 2 zákona na ochr. rep. Právna mienka, takto odvolacím súdom prejavená, nie je správna.

H. P. bol rozsudkom divizného súdu v Košiciach uznaný vinným zločinom zbehnutia podľa § 183 voj. tr. z., tedy zločinom uvedeným v druhej časti vojenského trestného zákona, spáchaným práve v dobe hore opísanej. Bol tedy pachateľom vojenského zločinu. Poskytnutie prístrešia menovite v dennej dobe až do tmy a v zime, je pomáhaním na úteku. V tomto smere nebola vyslovena pochybnosť. Po objektívnej stránke sú tedy v jednaní obžalovaného A. G. dané všetky znaky zločinu podľa § 21, čís. 2 zákona na ochr. rep.

Nevyjadruje sa zcela presne sťažovateľ, keď tvrdí, že po subjektívnej stránke stačí ku zločinu podľa § 21, čís. 2 zákona na ochr. rep., vedomie pachateľa, že osoba, ktorej sa poskytuje pomoc, je pachateľom vojenského zločinu. Po tejto stránke sa vyžaduje ku zločinu tomu úmysel nadržovať a vedomie, že ide o pachateľa vojenského zločinu. Ani odvolací súd nepochybuje o vedomí obžalovaného (a to pre dobu, kedy P-emu vo svojom dome poskytoval útulok), že P. bol vojenským zbehom, tedy pachateľom vojenského zločinu. Vylučuje len prvú z hore uvedených náležitostí subjektívnej podstaty, totiž úmysel P-emu nadržovať. Ale aj tento úmysel je u obžalovaného A. G. daný. Obžalovaný vedel, že vojenský zbehovia sú príslušnými úradmi stíhaní. Plyní to už z rady jeho, aby P. sa vrátil k svojmu vojenskému telesu, pretože

vraj bude určite chytený. Taktiež vedel, že ukrytie zbeha v dome sťažuje pátranie po ňom. Toto vedomie je zrejmé z okolnosti, že obžalovaný nechal P. vo svojom dome práve až do tmy, kedy pátranie je nepomerne ťažšie ako vo dne. Keď teda obžalovaný P. nevykázal z domu, akonáhle sa dozvedel o jeho dezercii, ale ho tam až do tmy ponechal, musel si uvedomiť, že poskytovaním útulku a ochrany proti zime mu poskytuje pomoc na jeho úteku. Úmyselné poskytnutie týchto prospechov pri vyličenom vedomí je však totožné s úmyselným nadržovaním. Neprávom preto neshľadal odvolací súd u obžalovaného A. G. úmysel nadržovať zbehovi na úteku. Rada obžalovaného, aby P. sa vrátil k svojmu vojenskému telesu, tento úmysel nevyklučuje, lebo išlo len o radu, pri ktorej nemal obžalovaný záruky, že P. ho poslúchne, a prez to sa rozhodol pre poskytnutie pomoci. Poľutovanie nad stavom P. nie je skutočnosťou pre posúdenie úmyslu obžalovaného rozhodnou. Poľutovanie je len pohútka, ktorá je trestne-právne, pokiaľ ide o vinu obžalovaného, naprosto irrelevantná. Keď preto odvolací súd neshľadal v konaní obžalovaného A. G. skutkovú podstatu zločinu § 21, čís. 2 zák. na ochr. rep. a sprostujúci rozsudok súdu prvej stolice potvrdil, zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 1 a) tr. por., ktorý vrchný prokurátor právom uplatňuje. V dôsledku toho bolo treba dotyčne tohoto obžalovaného zrušiť rozsudky obidvoch nižších súdov, uznať obžalovaného vinným hore citovaným zločinom a podľa § 21, čís. 1 zák. na ochr. rep. vymerať mu trest.

Čís. 5377.

Ustanovenie § 14, čís. 2 zákona na ochranu republiky chráni obecný mier v republike, nie však práva súkromných osôb.

Súkromná osoba (príslušník skupiny obyvateľstva, národnosti, jazyka, rasy, náboženstva) nie je oprávnený podať opravný prostriedok proti rozsudku sprostujúcemu obžalovaného obžaloby pre tento prečin.

(Rozh. zo dňa 21. septembra 1935, Zm IV 437/35.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. A. pre prečin podľa § 14, čís. 2 zák. na ochr. rep., odmietol zmätočnú sťažnosť poškodenej S. S.

D ô v o d y :

Proti rozsudku vrchného súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu, podľa ktorého bol obžalovaný sprostý obžaloby pre prečin podľa § 14, čís. 2 zák. na ochr. rep. naňho vznesenej, podala S. S. ako poškodená zmätočnú sťažnosť z dôvodov zmätočnosti podľa čís. 9 § 384 tr. p. a čís. 1 a) § 385 tr. p. S. S. považuje sa za poškodenú trestným činom obžalovaného, pretože bola vo svojich osobných právach a záujmoch poškodená, lebo bola ako židovská obchodníčka na svojej existencii ohrozená.

Názoru tomuto nelze prisvedčiť. Zákon, pre ktorého porušenie bol obžalovaný daný pod obžalobu, chráni obecný mier v republike proti